

**UCHWAŁA NR LIII/437/2022
RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ DĘBIE**

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Nowa Dęba na lata 2022 – 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559^[1]) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) **Rada Miejska w Nowej Dębie uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Nowa Dęba na lata 2022 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nowa Dęba.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Sportu, Zdrowia, Spraw Statutowych i Społecznych Rady Miejskiej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Damian Diektiarenko

^[1] Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2022 r. poz. 583

Załącznik do uchwały Nr LIII/437/2022
Rady Miejskiej w Nowej Dębie
z dnia 27 kwietnia 2022 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA TERENIE GMINY NOWA DĘBA
NA LATA 2022- 2026

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	str. 3
I. Przemoc w rodzinie- podstawy teoretyczne.....	str. 4
II. Przemoc w rodzinie w świetle prawa.....	str. 8
2.1 Przegląd wybranych międzynarodowych i krajowych aktów prawnych dotyczących przemocy w rodzinie.....	str. 8
2.2 Obowiązki organów administracji rządowej i samorządowej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	str. 9
III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....	str. 10
3.1 Ogólna charakterystyka problemów społecznych w gminie Nowa Dęba.....	str. 10
3.2 Charakterystyka problemu przemocy w gminie Nowa Dęba.....	str. 12
IV. Założenia programu.....	str. 19
V. Adresaci programu.....	str. 20
VI. Cele programu.....	str. 20
VII. Realizatorzy programu.....	str. 24
VIII. Sposób realizacji programu.....	str. 24
IX. Przewidywane efekty realizacji programu.....	str. 25
X. Finansowanie programu.....	str. 25
XI. Monitorowanie.....	str. 25
Zakończenie.....	str. 25

WPROWADZENIE

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy, które wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powyższy akt prawny określa szczegółowo zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. W preambule cytowanej wyżej ustawy podkreśla się, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie oraz poszanowanie ich praw i wolności.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Przemoc jest zagadnieniem szeroko regulowanym zarówno w prawodawstwie międzynarodowym jak i polskim.

Przemoc to zjawisko społeczne, które zachodzi pomiędzy dwiema stronami „sprawcą” i „ofiara”. Pojęcia te nie określają tego kim są ci ludzie, lecz wyłącznie rolę którą przyjmują w konkretnej relacji międzyludzkiej. Role- „sprawcy” i „ofiary” dokładnie pokazują kto co robi: sprawca- sprawuje przemoc, a ofiara ponosi szkody; sprawca jest w ataku, a ofiara w obronie. Przemoc domowa to zjawisko wielopłaszczyznowe. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, wówczas akt przemocy stanowi przestępstwo skodyfikowane w Kodeksie Karnym, przepisach karnych i zagrożone określona karą. Zjawisko przemocy domowej można postrzegać również przez pryzmat moralności, kiedy to dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego, a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Natomiast spojrzenie psychologiczne to takie, kiedy przemoc stanowi sytuację cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą, a osobą doświadczającą przemocy. Przedmiotowe zjawisko może być opisywane w różny sposób w zależności od przyjęcia którejś z wyżej opisanych perspektyw. Może wywoływać emocje począwszy od skrajnego współczucia po niepołamany gniew i sprzeciw. Istotne jest interdyscyplinarne, kompleksowe podejście, umożliwiające uruchomienie działań będących odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby w każdym z wymienionych obszarów.

Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania, statusu społecznego, wykształcenia, wieku czy płci, dlatego należy wypracować uniwersalne standardy wsparcia osób doświadczających przemocy, które będą spójne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przedmiotowy dokument jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021, przyjętego Uchwałą Nr XXXVII/340/2017 Rady Miejskiej w Nowej Dębie z dnia 31 sierpnia 2017 r., który następnie został wdrożony i realizowany przez podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Gminy.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie m.in. poprzez zintensyfikowanie działań w zakresie zapewnienia

osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc, profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy, a przede wszystkim zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, oddziaływanie na sprawców przemocy, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, edukację i profilaktykę mieszkańców gminy Nowa Dęba.

I. PRZEMOC W RODZINIE- PODSTAWY TEORETYCZNE

Rodzina stanowi podstawową grupę społeczną występującą we wszystkich historycznie znanych typach kultur i społeczeństw. Oparta jest na więziach naturalnych, biologicznych. Stanowi najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę społeczną, w której zachodzą procesy socjalizacji i kształtowania ról społecznych. To w niej kształtuje się osobowość i rozwija tożsamość. To w niej utrwalane są nasze postawy, adaptowane normy społeczne i moralne. Rodzina, tak jak każda grupa społeczna tworzy własną historię i rządzi się własnymi wypracowanymi i utrwalonymi wzorami zachowań, mechanizmami obronnymi, które nie zawsze wpływają na poprawność funkcjonowania jej członków zarówno wewnątrz rodziny, jak i w społeczeństwie. Podlega i podlegała ewolucji w zmieniającej się rzeczywistości. Nigdy nie była formą statyczną. Zmieniała się równoległe ze zmieniającym się światem i społeczeństwem. Rodzina nie spełniająca modelu ustalonego w społeczeństwie za normę nazywana jest rodziną dysfunkcyjną. Członkowie rodziny dysfunkcyjnej żyją w sposób nie zaspakajający potrzeb wynikających z poszczególnych ról. Brak im kompetencji do rozwiązywania pojawiających się problemów oraz wykonywania obowiązków. Dysfunkcyjność związana jest z różnymi czynnikami. Najczęściej elementami powodującymi zaburzenia w działaniu rodziny z pewnością jest ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, osierocenie lub rozpad rodziny oraz przemoc.

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) art. 2 pkt 2 „Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.” Inaczej mówiąc przemoc jest: intencjonalna, narusza prawa i dobra osobiste drugiego człowieka, utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił, powoduje szkody fizyczne i psychiczne – cierpienie i ból.

Zjawisko przemocy w rodzinie determinować może wiele różnych czynników, a prawdopodobieństwo jej wystąpienia intensyfikują następujące czynniki:

- 1) status ekonomiczny, niski poziom zarobków, zagrożenie utratą zatrudnienia,
- 2) alkoholizm, nadmierne spożywanie alkoholu, które ogranicza możliwość kontroli własnego postępowania i podnosi prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i realnej oceny rzeczywistości,
- 3) dziedziczenie wzorca przemocy, bycie świadkiem lub ofiarą przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w dorosłości,
- 4) osobowość sprawcy, chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, brak empatii, niska wrażliwość, nieufność, zazdrość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą własnej rodziny,
- 5) osobowość osoby doświadczającej przemocy, tzw. dezadaptacyjność, co oznacza brak umiejętności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego. Osobowość dezadaptacyjną charakteryzują następujące cechy, tj. przekonanie osoby, że funkcjonuje

poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko jest uzależnione od warunków zewnętrznych, pesymistyczna wizja przyszłości, poczucie osamotnienia, zubożenie, rezygnacja, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerść,

- 6) normy społeczne i kulturowe – w wielu środowiskach nadal istnieje przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, a mężczyzn nad kobietami, wciąż utrwalany jest model przebojowego i silnego mężczyzny, który jest zdobywcą, a kobieta powinna być mu podległa. Wciąż istnieje przekonanie o skuteczności dyscyplinowania dzieci za pomocą kar cielesnych oraz stereotypowe przekonanie o tym, że „własne brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodziny nie należy się wtrącać”, „nie mówi się nikomu, co dzieje się w domu”.

MECHANIZMY PRZEMOCY:

Syndrom wyuczonej bezradności – to bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Ofiara nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

Zjawisko prania mózgu – mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby ofiara przemocy w rodzinie funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody

Zespół stresu pourazowego PTSD (post traumatic stress disorder)- zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, m.in. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natrączywe wspomnienia, koszmary senne.

Proces wiktylizacji- każdy „wchodząc” w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie zaczyna szukać pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem ofiary nazywamy wtórnym zranieniem.

Syndrom sztokholmski- takim mianem określono mechanizm, który zaobserwowano u ofiar zamachu terrorystycznego w Sztokholmie. U osób przetrzymywanych przez terrorystów, a następnie uwolnionych przez policję pojawiły się reakcje, które większość obserwatorów uznała za irracjonalne. Otóż niedawni zakładnicy zaangażowali się w proces obrony swoich oprawców, zamiast żądać sprawiedliwości, czy nawet odwetu (co w tej sytuacji byłoby bardziej zrozumiałe). Jedną z ofiar tak związała się z terrorystą, iż zawarła z nim związek małżeński. W tej sytuacji można

mówić o „patologicznej wdzięczności” za to, co zamachowiec mógł zrobić, a w rezultacie tego nie uczynił. Mógł zabić, a tego nie zrobił. Był panem ich życia i śmierci i darował im to życie, więc tylko dzięki niemu żyją. Podobny mechanizm obronny pojawia się u ofiar przemocy domowej. Są one wdzięczne sprawcom za drobne przywileje, które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwile spokoju i namiastkę uczucia, a czasem nawet za to, że żyją.

Mechanizm „psychologicznej pułapki”- ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w co tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że trwa ona w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować.

Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

Intencjonalność- jest zamierzonym działaniem, ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.

Dysproporcja sił- brak równowagi sił w rodzinie- jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę.

Naruszanie godności i praw- osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie.

Powodowanie cierpienia i szkód- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym. Można rozważać ją między innymi na płaszczyźnie medycznej (skutki przemocy wobec ofiary), psychologicznej (związki między ofiarą sprawcą przemocy, sposoby działania sprawców i ofiar), prawnej (zagadnienia karalności sprawców przemocy w rodzinie), społecznej (społeczne skutki przemocy w rodzinie) i instytucjonalnej (działanie instytucji stykających się z przemocą w rodzinie).

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

Przemoc fizyczna – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.

Przemoc psychiczna – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie, odmawianie pożywienia, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności, sprowadzanie do domu osób nieakceptowanych przez domowników. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej, zmuszaniu jej do opuszczania domu itp. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego.

Przemoc seksualna – to zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet, jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.

Przemoc ekonomiczna – działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.

Zaniedbanie – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic - dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.

Stosunkowo nową formą przemocy jest Cyberprzemoc (przemoc elektroniczna) – stosowana poprzez: prześladowania, zastraszenia, nękanie, wyśmiewanie innych z wykorzystywaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna, czy też cyberprzemoc mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny; osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

Wyróżnia się następujące etapy cyklu przemocowego:

Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia.

Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary. Ważną informację stanowi fakt, że powtarzanie się wyżej opisanych zachowań prowadzi do zmian osobowościowych i zaburzeń psychicznych czego przykładem jest m.in.:

- wyuczona bezradność charakteryzująca się m.in. biernością, bezradnością, pasywnością, czy brakiem poczucia sprawstwa,
- zjawisko „prania mózgu”, które odnosi się do utrwalania zmian ofiary w postrzeganiu siebie,

- efekt „psychologicznej pułapki” prowadzący do całkowitego dostosowania się do wymagań partnera.

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa nie jest zjawiskiem marginalnym, jest bardziej powszechna niż przemoc, jaka występuje na ulicach i w innych miejscach publicznych. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsada go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

II. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE PRAWA

2.1. Przegląd wybranych międzynarodowych i krajowych aktów prawnych dotyczących przemocy w rodzinie.

Przemoc ujmowana w kontekście łamania prawa człowieka jest zabroniona i jako ważny problem społeczny znalazła swe odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych i krajowych.

Dokumenty międzynarodowe

1. Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ - deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 20 grudnia 1993 r. (A/RES/48/104),
2. Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie eliminacji przemocy domowej wobec kobiet z 22 grudnia 2003 r. (A/RES/58/147),
3. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 r. (Dz. U. UE, C, 2016.202.389),
4. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., nr120, poz. 526),
5. Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet z 26 listopada 2009 r. (2010/C 285 E/07) ,
6. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet z 9 maja 2006 r. (2006/C 110/15),
7. Decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady nr 779/2007/WE z dnia 20 czerwca 2007 r. ustanawiające Program Unii Europejskiej „Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochrona ofiar i grup ryzyka – Daphne III na lata 2007 – 2013”.

Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca z 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245),
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych wobec osób

stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno- edukacyjne (Dz. U. z 2011r. Nr 50, poz. 259),

5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011r. Nr 81, poz. 448),
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (Dz. U. z 2019 r., poz. 2080),
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

Program jest spójny z:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
3. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Dęba na lata 2021- 2027

2.2. Obowiązki organów administracji rządowej i samorządowej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

3.1 Ogólna charakterystyka problemów społecznych w Gminie Nowa Dęba

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gminę Nowa Dęba tworzą miasto Nowa Dęba oraz wsie: Alfredówka z osiedlem Buda Stalowska, Chmielów, Cygany, Jadachy, Rozalin, Tarnowska Wola. Miasto i gmina Nowa Dęba położone są w południowo-wschodniej części kraju, na obszarze województwa podkarpackiego. W województwie podkarpackim gmina leży w północnej jego części i należy do powiatu tarnobrzeskiego.

Rys. 1 Gmina Nowa Dęba

Źródło: Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Nowa Dęba na lata 2016- 2022.

Powierzchnia miasta i gminy wynosi 143,4 km², z czego powierzchnia miasta stanowi 16,7 km², a sołectw 126,7 km². Według stanu z miesiąca grudnia 2021r. Miasto i Gminę Nowa Dęba zamieszkiwało łącznie 17 682 osoby, w tym 52,0% stanowiły kobiety, a 48,0% mężczyźni. Mieszkańcy gminy stanowią 33,3% ludności powiatu. Współczynnik feminizacji w gminie wynosi 108, a maskulinizacji 92. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 3,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,1 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Z ogólnej liczby mieszkańców - 10 744 to osoby zamieszkujące teren miasta (115 os. z pobytem czasowym), natomiast 6 938 to mieszkańcy z terenów gminnych (62 os. z pobytem czasowym). 61,2% mieszkańców gminy Nowa Dęba jest w wieku produkcyjnym, 15,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Dominującą grupę wiekową stanowią osoby w wieku produkcyjnym: 18- 59 lat kobiety (54,8%) oraz 18- 64 lat mężczyźni (68,1%).

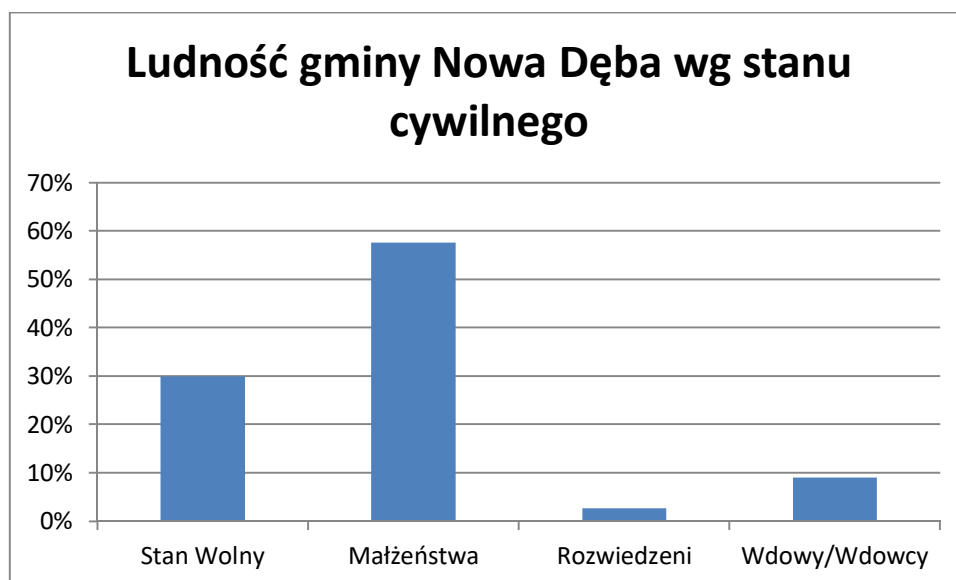
Wykres 1. Liczba ludności gminy Nowa Dęba stan na dzień 31.12.2022r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności gminy Nowa Dęba za rok 2021r.

Mieszkańcy gminy Nowa Dęba zawarli w 2020 roku 61 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,8 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 30,0% mieszkańców gminy Nowa Dęba było stanu wolnego, 57,7% żyło w małżeństwie, 2,7% mieszkańców było po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy. Gmina Nowa Dęba ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -99. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,51 na 1000 mieszkańców gminy Nowa Dęba.

Wykres 2. Ludność gminy Nowa Dęba według stanu cywilnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za rok 2021 r.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Nowa Dęba realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednym z celów strategicznych ośrodka jest zapewnienie warunków i tworzenie potencjału dla rozwiązywania problemów z zakresu pomocy społecznej. Cel ten obejmuje działania na rzecz zapobiegania marginalizacji wszystkich grup społecznych, pomoc osobom dotkniętym wykluczeniem społecznym, patologiami społecznymi i innymi zjawiskami społecznymi, uwzględniającymi wszelkie pojawiające się zmiany w strukturze społeczno-

gospodarczej społeczności. Większość zadań związanych z realizacją powyższych celów spoczywa na Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Jednym z zadań ośrodka pomocy jest tworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dziećmi. Realizuje je między innymi poprzez budowanie efektywnego systemu wsparcia dla rodzin, w tym rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z podziałem na kategorie problemowe.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2019r.	Liczba rodzin 2020r.	Liczba rodzin 2021r.
Ubóstwo	130	108	100
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	25	31
w tym:potrzeba ochrony wielodzietności	24	22	25
Bezrobocie	158	148	146
Niepełnosprawność	281	254	237
Długotrwała choroba	378	357	323
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	61	58	62
w tym:rodziny niepełne	38	38	41
rodziny wielodzietne	23	19	21
Alkoholizm	34	34	35
Przemoc w rodzinie	5	10	6
Narkomania	2	3	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	5	3
Zdarzenie losowe	5	3	1
Bezdomność	11	13	17

Źródło: sprawozdanie z działalności Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Dębie za 2019r., 2020r., 2021r.

Najczęstszą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, jak wynika z powyższej tabeli jest długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Przemoc w rodzinie stanowi również przesłankę do uzyskania wsparcia z tego systemu, stanowi jednak niewielki udział procentowy wśród przyczyn przyznawania wszystkich świadczeń.

3.2 Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie w Gminie Nowa Dęba

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowa Dęba realizuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powołany Uchwałą Nr VII/50/2011 Rady Miejskiej w Nowej Dębie z dnia 23.03.2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Sądu, oświaty i ochrony zdrowia. Zadaniem Zespołu jest realizowanie działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny realizuje ustawowe zadania w szczególności przez: diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, działań, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowiskach lokalnych, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest również organizowanie pomocy

w indywidualnych przypadkach, które przejąć mogą tzw. grupy robocze, działające na poziomie operacyjnym i zajmujące się organizowaniem pomocy dla konkretnej rodziny. Skład grup roboczych dostosowywany jest do struktury rodziny oraz specyfiki dominujących w niej problemów.

Na podstawie zestawienia statystycznego prac Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Nowa Dęba wynika, że w okresie od 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021r. wszczęto 76 procedur „Niebieska Karta”. W ok. 45% rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy wychowują się małe dzieci. Przemoc wobec dzieci niesie ze sobą dramatyczne skutki zarówno bezpośrednie, jak też dalekosiężne, często niewidoczne w pierwszym kontekście, a jednak prowadzące do stopniowej dezorganizacji psychiki i normalnego funkcjonowania małych ofiar w przyszłości. Potencjał z jakim dziecko przychodzi na świat może zostać zniszczony, a zaburzenia i zakłócenia w zdrowiu i rozwoju fizycznym oraz psychicznym mogą być nieodwracalne.

Tabela 2. Zjawisko przemocy domowej w gminie Nowa Dęba w latach 2019- 2021.

Lata	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”		Liczba spotkań grup roboczych	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
	Ogółem	Rodziny z dziećmi		
2019	20	8	104	5
2020	21	14	67	2
2021	31	12	103	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu interdyscyplinarnego w Nowej Dębie.

W gminie Nowa Dęba przeprowadzono diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych obejmującą lata 2018- 2020. Według tej diagnozy największym problemem społecznym jest wzrost uzależnienia od alkoholu (58% badanych dorosłych mieszkańców gminy oraz bieda i ubóstwo- 48%). Zauważalne jest zjawisko przemocy w rodzinie, 15% ankietowanych deklarowało, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 46% podejrzewa, że tak jest. Zjawisko przemocy w rodzinie jest procesem trudnym do zdiagnozowania. Osoby doznające przemocy niechętnie zgłaszają istnienie tego problemu, a świadkowie sporadycznie reagują na to co się wokół nich dzieje. Na terenie gminy Nowa Dęba problem przemocy występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, są to zarówno rodziny z dziećmi jak i małżeństwa bezdzietne. W większości przypadków występowaniu przemocy towarzyszy problem alkoholowy. Przemoc jest związana z nietrzeźwością sprawców, ale alkohol nie powinien być obarczony bezpośrednią i wyłączną odpowiedzialnością za przemoc. Osłabia racjonalną kontrolę nad zachowaniem i nasila gotowość do reagowania złością oraz przyczynia się do zwiększenia ilości niepowodzeń życiowych stanowiących źródła stresu i frustracji. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia jednak z odpowiedzialności za przemoc. W związku ze stwierdzonym problemem alkoholowym, któregoś z członków rodziny do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Dębie co roku wpływa kilkanaście wniosków, w celu ustalenia potrzeby podjęcia przez w/w osoby specjalistycznego leczenia.

Tabela 3. Liczba wniosków, które wpłynęły na Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019- 2021.

Rok	Liczba wniosków skierowanych na Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2019	7
2020	13
2021	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Dębie

W ostatnich latach na terenie gminy Nowa Dęba obserwujemy wyraźny wzrost wykrywalności zjawiska przemocy w rodzinie. W dalszym ciągu problem przemocy w rodzinie stanowi swego rodzaju tabu, o którym się nie rozmawia, którego się nie dostrzega. Niechęć do zgłaszania aktów przemocy wynika w dużej mierze zarówno z lęku jak i poczucia bezsilności osób doświadczających przemocy oraz jej świadków, którymi najczęściej są najbliżsi członkowie rodziny. Skuteczność działań pomocowych podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez przedstawicieli poszczególnych służb oraz stworzenie interdyscyplinarnego systemu wsparcia jest widoczna, a odzwierciedla to liczba uruchamianych w ostatnich latach procedur „Niebieska Karta”. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Tabela 4. Liczba wszczętych procedur „Niebieska karta” w gminie Nowa Dęba w latach 2019- 2021.

Rok	Liczba formularzy „Niebieska Karta- A” wszczynających procedurę	Liczba ponownych formularzy „Niebieska Karta- A”
2019	20	1
2020	21	7
2021	31	6

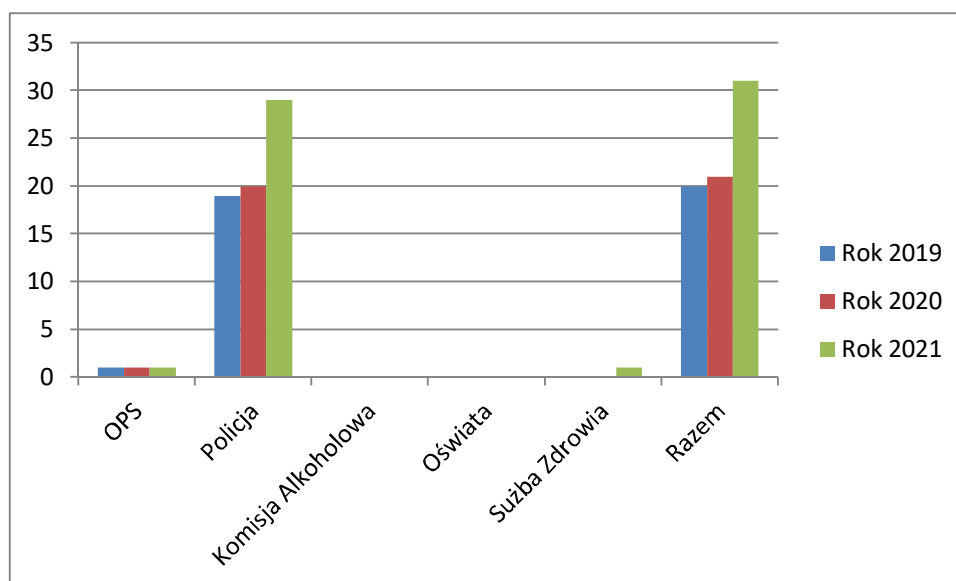
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Dębie.

Tabela 5. Liczba Wszczętych Procedur „Niebieska Karta” przez poszczególne podmioty w latach 2019- 2021 w gminie Nowa Dęba.

Podmioty wszczynające Procedurę „Niebieska Karta”	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
OPS	1	1	1
Policja	19	20	29
Komisja Alkoholowa	0	0	0
Oświata	0	0	0
Służba Zdrowia	0	0	1
Razem	20	21	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego .

Wykres 3. Wykaz instytucji wszczynających procedurę Niebieskiej Karty w latach 2019- 2021 na terenie gminy Nowa Dęba.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

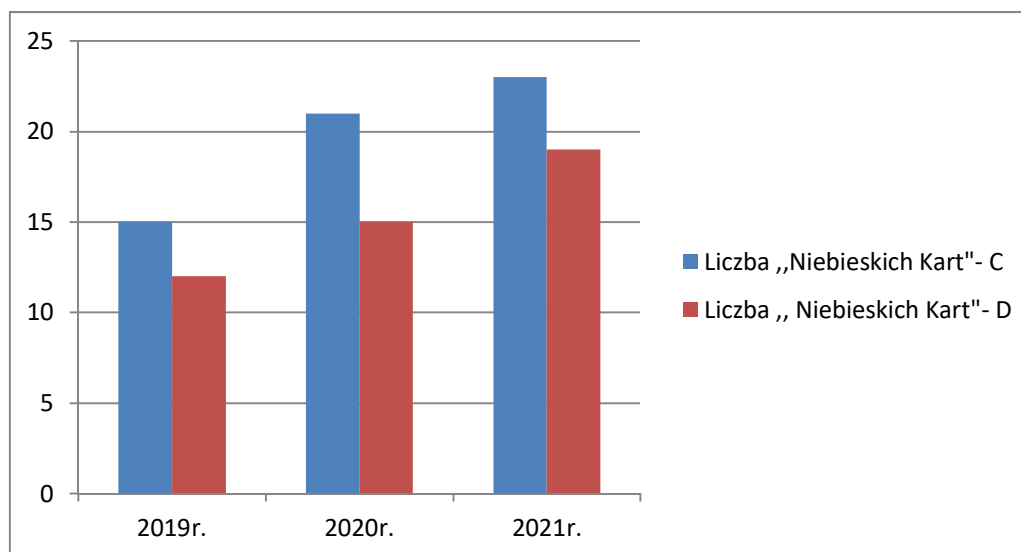
Analizując powyższe dane w dalszym ciągu można zaobserwować wyraźne braki w zakresie diagnozowania przemocy w rodzinie przez instytucje służby zdrowia- 1 NK oraz oświaty- 0 NK. Największa liczba sporządzonych Niebieskich Kart jest po stronie Policji, a następnie OPS- u. Wynikać to może w dużej mierze z tego, że są to tzw. służby interwencyjne, mające pierwsze kontakt z osobami doświadczającymi przemocy.

Tabela 6. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” C i D w latach 2019- 2021.

Rok	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart- C”	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart- D”
2019	15	12
2020	21	15
2021	23	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

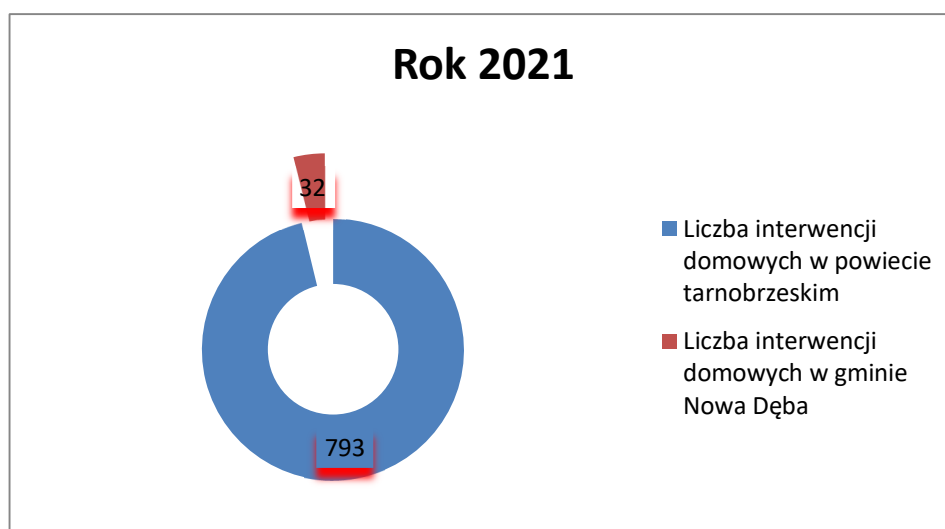
Wykres 4. Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”- C i D w latach 2019- 2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

Na podstawie powyższych danych można zaobserwować, że liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”- D jest stosunkowo niższa od liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”- C. Wynika to m.in. z faktu, że w dalszym ciągu brakuje regulacji prawnych, które zobowiązywałyby osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie do bezwzględnego udziału w posiedzeniach grup roboczych. Nieobecność na spotkaniach grup roboczych poszczególnych stron postępowania znacząco utrudnia realizację planu pomocowego ustalonego dla danej rodziny, co uniemożliwia jednocześnie efektywnie przeciwdziałać przemocy w tej rodzinie. Od kilku lat na terenie gminy prowadzone jest doradztwo psychologiczne przeznaczone przede wszystkim dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz dla świadków przemocy w rodzinie, zarówno dzieci jak i osób dorosłych, a także osób z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub innymi uzależnieniami. W 2021r. z konsultacji psychologicznych skorzystały 43 osoby, a ich łączny wymiar czasowy wyniósł 130 godzin.

Wykres 4. Liczba interwencji domowych w 2021r. w gminie Nowa Dęba oraz powiecie tarnobrzeskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Nowej Dębie oraz Komendy Powiatowej Policji w Tarnobrzegu.

4% ogólnej liczby wszystkich interwencji domowych podejmowanych w ostatnim roku na terenie powiatu tarnobrzesckiego stanowią interwencje podejmowane w gminie Nowa Dęba. Tak niewielki odsetek interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie może być wynikiem m.in. podnoszenia świadomości społecznej ukształtowanej pod wpływem zróżnicowanych działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W dniu 30 listopada 2020 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2020r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956, z późn. zm.), na podstawie których policjant ma prawo wydać wobec osoby, która swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie, w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Na podstawie nowych uregulowań, policjanci poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. wydali 3 531 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, z czego wydano: 19 162 nakazy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (4,59% ogólnej liczby wydanych nakazów i zakazów), 269 zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (7,62% ogółu), 3 100 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (87,79% ogółu)- *Dane GKP za 2021r. dotyczące realizacji procedury NK.*

Kolejnym działaniem podejmowanym przez Policję jest sporządzanie aktów oskarżenia z art. 207§ 1kk., który brzmi: „*znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat i jest ścigane z urzędu*”. Postępowania w sprawie przemocy w rodzinie mogą zakończyć się skierowaniem aktu oskarżenia do sądu lub umorzeniem postępowania. Główną przyczyną umorzeń postępowań związanych z przemocą jest odmowa składania zeznań ze strony najbliższych osób, które korzystają z przysługującego im prawa wynikającego z art. 182 Kpk. Zgodnie z art. 207§ 1 kk. sąd orzeka wobec sprawców przemocy kary w różnych formach: od nadzoru kuratorskiego poprzez zawieszenie wyroku pozbawienia wolności, aż do osadzenia w zakładzie karnym.

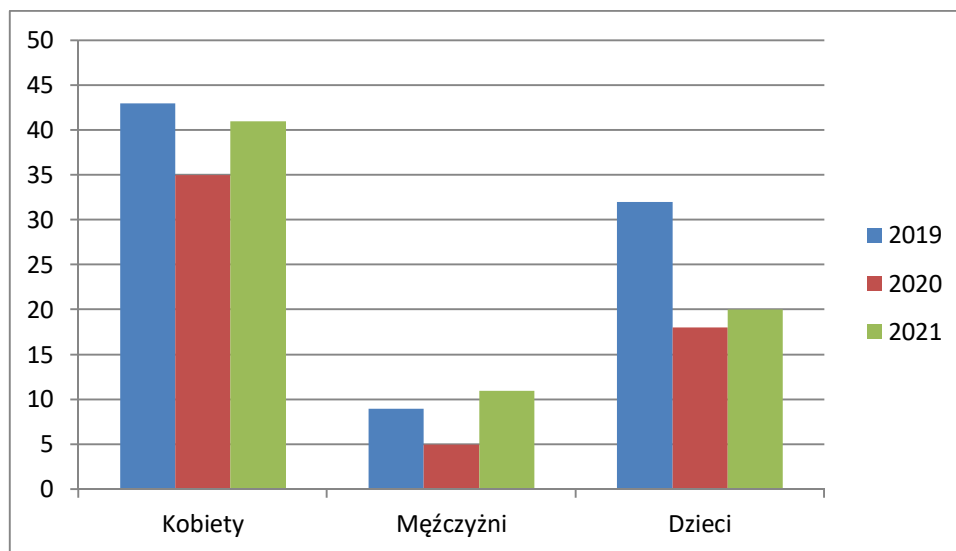
Tabela 7. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej z podziałem na płeć w latach 2019- 2021.

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Kobiety	43	35	41
Mężczyźni	9	5	11
Dzieci	32	18	20
Razem	84	58	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

Analiza danych statystycznych wykazuje, że w 2021 r., podobnie jak w latach ubiegłych, największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety (41 osób), co stanowiło 66,13% ogółu osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie – 20 osób (32,26% ogółu) oraz mężczyźni – 11 osób (17,74% ogółu). Zarówno kobiety jak i dzieci są z natury bezbronni, a przez to stanowią łatwy cel do ataku.

Wykres 5. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej z podziałem na płeć w latach 2019- 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

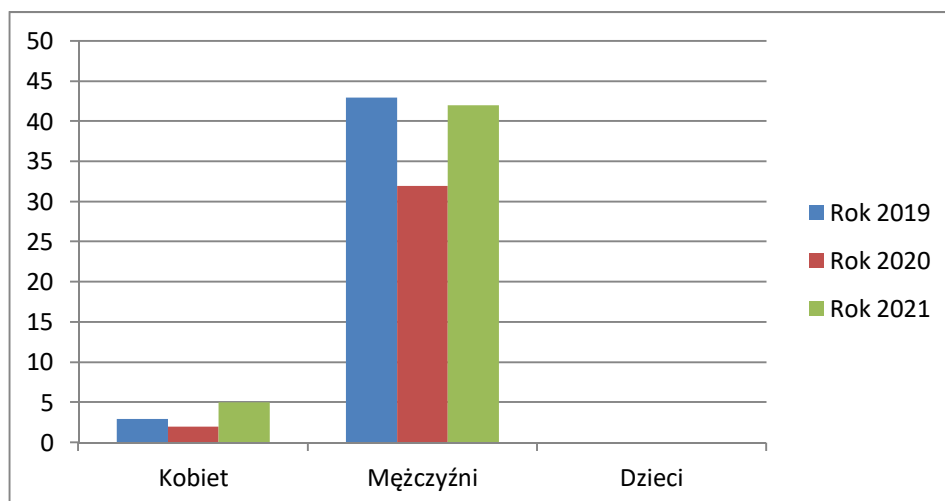
Tabela 8. Sprawcy przemocy domowej w latach 2019- 2021.

Sprawcy przemocy domowej	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Kobiety	3	2	5
Mężczyźni	43	32	42
Małoletni	0	0	0
Razem	46	34	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2014- 2016.

Z powyższych danych wynika, że podobnie jak w latach ubiegłych, również w 2021 r. dominującą grupą osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są mężczyźni.

Wykres 6. Sprawcy przemocy domowej w latach 2019- 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2019- 2021.

Wzrastająca z roku na rok intensyfikacja działań służb i instytucji w ramach m.in. procedury „Niebieska karta” spowodowała wzrost poziomu identyfikacji osób poszkodowanych w związku z przemocą w rodzinie oraz tych, które przemoc stosują. Lepsze rozpoznanie środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie pozwala na podejmowanie kompleksowych i interdyscyplinarnych działań pomocowych.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw, w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego, systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Program ukierunkowany jest na:

- **profilaktykę:** obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie,
- **ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:** obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością lub osób niesamodzielnych),
- **oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:** obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się pracą z tymi osobami,
- **podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:** obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program kierowany jest do:

1. Osób doznających przemocy w rodzinie, w tym:
 - 1) dzieci,
 - 2) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - 3) osób starszych,
 - 4) osób niepełnosprawnych,
2. Sprawców przemocy w rodzinie.
3. Świadców przemocy w rodzinie.
4. Przedstawicieli lokalnych instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy.
5. Społeczności lokalnej- mieszkańców Gminy Nowa Dęba.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania na terenie gminy Nowa Dęba.

Cele szczegółowe Programu:

I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, kreowanie postaw wolnych od przemocy.

II. Zintensyfikowanie działań w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy.

ZADANIA DO REALIZACJI

Cel I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, kreowanie postaw wolnych od przemocy.

Zadanie 1. Podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie:

Działania:

- 1) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) wskazujących negatywne skutki zjawiska przemocy w rodzinie, promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy i stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez rodziców i opiekunów, uczących właściwego zachowania się świadków przemocy w razie dostrzeżenia aktów przemocy,
- 2) edukowanie mieszkańców gminy na temat form przemocy oraz grup zagrożonych przemocą (osoby starsze, niepełnosprawne i dzieci)- organizowanie spotkań i konferencji,
- 3) opracowanie i wydanie informatora z wykazem instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom uwikłanym w zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy i powiatu,
- 4) umieszczenie informacji na stronach internetowych UMiG Nowa Dęba i MGOPS Nowa Dęba,
- 5) informowanie o podejmowanych działaniach wynikających z realizacji Programu lokalnych mediów,
- 6) opracowanie lokalnej diagnozy dotyczącej skali zjawiska przemocy w rodzinie, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Wskaźniki:

- 1) liczba lokalnych kampanii
- 2) liczba spotkań edukacyjnych i konferencji
- 3) liczba opracowanych materiałów i dystrybuowanych ulotek
- 4) liczba informacji medialnych
- 5) liczba opracowanych diagnoz

Zadanie 2. Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży:

Działania:

- 1) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających nieagresywnym zachowaniom,
- 2) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów oraz sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją,
- 3) organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (działalność świetlic itp.),
- 4) prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców w zakresie wzmacniania kompetencji rodzicielskich, korygowanie postaw wychowawczych, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Wskaźniki:

- 1) liczba imprez okolicznościowych promujących alternatywne formy spędzania wolnego czasu
- 2) liczba spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
- 3) liczba uczestników zajęć świetlicowych
- 4) liczba spotkań z rodzicami

Cel II. Zintensyfikowanie działań w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

Zadanie 1. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych oraz świadkom przemocy.

Działania:

- 1) objęcie jak największej liczby osób poradnictwem medycznym, psychologicznym, pedagogicznym, rodzinnym, prawnym, socjalnym, popularyzacja tych form pomocy,
- 2) funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) wsparcie materialne,
- 4) praca socjalna z osobami doznającymi przemocy,
- 5) interwencja kryzysowa świadczona ambulatoryjnie i środowiskowo, szczególnie w środowiskach osób starszych i niepełnosprawnych, których stan zdrowia ogranicza możliwości korzystania z pomocy ambulatoryjnej,
- 6) realizacja procedury „Niebieska Karta”,
- 7) zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 8) zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia lub zapewnienie schronienia w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób objętych poradnictwem psychologicznym, prawnym, medycznym, pedagogicznym, rodzinnym i socjalnym
- 2) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
- 3) liczba osób objętych pomocą materialną
- 4) liczba przeprowadzonych interwencji
- 5) liczba wszczętych procedur „Niebieska karta”
- 6) liczba odebranych dzieci z rodziny ze względu na zagrożenie ich zdrowia i życia w związku z przemocą w rodzinie
- 7) liczba osób skierowanych do grup wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej

Zadanie 2. *Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę.*

Działania:

- 1) opracowanie informatora dla osób doświadczających przemocy zawierającego praktyczne wskazówki dotyczące możliwości uzyskania pomocy i wsparcia.
- 1) umieszczenie informatora na stronie internetowej Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 2) stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji).

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych informatorów
- 2) liczba zastosowanych środków zapobiegawczych
- 3) liczba złożonych do sądu wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych

Cel III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadanie 1. Podejmowanie działań korekcyjno- edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy domowej.

Działania:

- 1) podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- 2) informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie, edukacja osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 3) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu w zakresie realizacji Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie,
- 4) kierowanie sprawców przemocy do Ośrodków Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w celu objęcia pomocą indywidualną,
- 5) zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu do MGKRPA.

Wskaźniki:

- 1) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska karta- D”
- 2) liczba spotkań edukacyjnych
- 3) liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym
- 4) liczba sprawców, którzy podjęli leczenie odwykowe
- 5) liczba osób zgłoszonych na MGKRPA

Zadanie 2. Izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy.

Działania:

- 1) zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad rodziną,
- 2) wydanie przez funkcjonariuszy policji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie,
- 3) stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, takich jak: dozór policji, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na ściśle określonej odległość, nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, tymczasowe aresztowanie.

Wskaźniki:

- 1) liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie w związku z podejrzeniem
- 2) popełnienia przestępstwa znęcania się
- 3) liczba zastosowanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia
- 4) mieszkania oraz zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych
- 5) liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych

Cel IV. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy

Zadanie 1. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem,
- 2) systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieska karta” i prowadzenia interwencji kryzysowej

Wskaźniki:

- 1) liczba szkoleń interdyscyplinarnych
- 2) liczba uczestników szkoleń

Zadanie 2. Doskonalenie strategii współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) organizowanie spotkań i prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2) doskonalenie interdyscyplinarnej formuły pracy.
- 3) wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami realizującymi procedurę „Niebieska Karta”.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 2) liczba podmiotów współpracujących

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022- 2026 będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Urząd Miasta i Gminy Nowa Dęba
- 2) Miejsko- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 4) Sąd Rejonowy
- 5) Prokuratura
- 6) Policja
- 7) Placówki Oświatowe
- 8) Placówki służby zdrowia
- 9) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny
- 10) Społeczność lokalna.

VIII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że „Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022- 2026” będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres czterech lat.

Działania będą miały charakter:

- 1) Profilaktyczny- promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy.
- 2) Edukacyjny- upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy.
- 3) Pomocowy- specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno- terapeutyczne, korekcyjno- edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielania pomocy.
- 4) Wspierający- wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy.
- 3) Usprawnienie systemu oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.
- 4) Zwiększenie świadomości wśród lokalnej społeczności na temat skutków stosowania przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy.
- 5) Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- 6) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” będą środki z budżetu miasta i gminy Nowa Dęba zapisane w budżecie Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

XI. MONITOROWANIE

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Kierownik MGOPS w ramach corocznie przedstawianego Radzie Miejskiej sprawozdania z działalności jednostki, przedłoży również raport z realizacji Programu.

ZAKOŃCZENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowa Dęba będzie przebiegał na wielu płaszczyznach we wszystkich instytucjach i organizacjach zobligowanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie. Zakłada się, że przyczyni się do zbudowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz skuteczniejszego diagnozowania tego problemu, co w konsekwencji doprowadzi do ograniczenia zjawiska przemocy oraz innych towarzyszących patologicznych zjawisk.